

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการประเมินศักยภาพผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ สามารถสรุปแยกตามแต่ละจังหวัดได้ดังนี้

ก. จังหวัดชัยนาท

มีศักยภาพผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ตามเกณฑ์การประเมินของงานวิจัยชิ้นนี้ โดยมีรายละเอียดแยกตามแต่ละประเด็น ดังนี้

- 1) ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง
 - มีคะแนนศักยภาพสูงที่สุดในมิติด้านสังคม/วัฒนธรรม
(เมื่อเปรียบเทียบระหว่างมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม/วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม)
 - แหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่นที่สุดคือ แหล่งท่องเที่ยวด้านธรรมชาติ
(เมื่อเปรียบเทียบระหว่างแหล่งท่องเที่ยวด้านธรรมชาติ องค์กรความรู้ และนันทนาการ)
 - แหล่งท่องเที่ยวด้านธรรมชาติที่มีศักยภาพสูงที่สุดคือ สวนนกชัยนาท
 - แหล่งท่องเที่ยวด้านองค์กรความรู้ที่มีศักยภาพสูงที่สุดคือ วัดปากคลองมะขามเฒ่า
 - แหล่งท่องเที่ยวด้านนันทนาการที่มีศักยภาพสูงที่สุดคือ งานหุ่นฟางนก
 - โดยรวมแล้วแหล่งท่องเที่ยวสองอันดับที่มีศักยภาพสูงที่สุดได้แก่ 1) สวนนกชัยนาท ซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับกิจกรรมงานหุ่นฟางนก และ 2) วัดปากคลองมะขามเฒ่า ซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับกิจกรรมงานแสงสีเสียงหลวงปู่ศุข
- 2) ศักยภาพด้านที่พักอยู่ในระดับ ปานกลาง
 - ที่พักที่ถูกประเมินให้มีศักยภาพสูงที่สุดสองอันดับแรกคือ สุวรรณการ์เดนที่รีสอร์ท และโรงแรมชัยนาทนันทน์
- 3) ศักยภาพด้านอาหารอยู่ในระดับ ปานกลาง
 - ร้านอาหารที่ถูกประเมินให้มีศักยภาพสูงที่สุดสองอันดับแรกคือ ร้านผัดไทยต้นตะขบ และร้านลาบเปิดชัยนาท
 - อาหารภายในจังหวัดที่ถูกประเมินให้มีศักยภาพสูงที่สุดสองอันดับแรกคือ ส้มโอขาวแตงกวา และน้ำตาลปึกห้วยกรด

ข. จังหวัดสิงห์บุรี

มีศักยภาพผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับ สูง ตามเกณฑ์การประเมินของงานวิจัยชิ้นนี้ โดยมีรายละเอียดแยกตามแต่ละประเด็น ดังนี้

- 1) ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับ ปานกลาง
 - มีคะแนนศักยภาพสูงที่สุดในมิติด้านสังคม/วัฒนธรรม
(เมื่อเปรียบเทียบระหว่างมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม/วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม)
 - แหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่นที่สุดคือ แหล่งท่องเที่ยวด้านองค์ความรู้
(เมื่อเปรียบเทียบระหว่างแหล่งท่องเที่ยวด้านธรรมชาติ องค์ความรู้ และนันทนาการ)
 - แหล่งท่องเที่ยวด้านธรรมชาติที่มีศักยภาพสูงที่สุดคือ ชุมชนเกษตรหนองลาด
 - แหล่งท่องเที่ยวด้านองค์ความรู้ที่มีศักยภาพสูงที่สุดคือ วัดพระนอนจักรสีห์
 - แหล่งท่องเที่ยวด้านนันทนาการที่มีศักยภาพสูงที่สุดคือ งานรำลึกวีรชนบางระจัน
 - โดยรวมแล้วแหล่งท่องเที่ยวสองอันดับที่มีศักยภาพสูงที่สุดได้แก่ 1) วัดพระนอนจักรสีห์ และ 2) วัดพิบูลทอง
- 2) ศักยภาพด้านที่พักอยู่ในระดับ สูง
 - ที่พักที่ถูกประเมินให้มีศักยภาพสูงที่สุดสองอันดับแรกคือ โกสเด้นท์ดาร์กอนรีสอร์ท และไฮสแวงพาเลซ
- 3) ศักยภาพด้านอาหารอยู่ในระดับ สูง
 - ร้านอาหารที่ถูกประเมินให้มีศักยภาพสูงที่สุดสองอันดับแรกคือ ร้านไพบูลย์ไถ่ย่าง และร้านกังหันลม
 - อาหารภายในจังหวัดที่ถูกประเมินให้มีศักยภาพสูงที่สุดสองอันดับแรกคือ ปลาช่อนแม่ลา และกุนเชียง/หมูทุบ

ค. จังหวัดสระแก้ว

มีศักยภาพผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ตามเกณฑ์การประเมินของงานวิจัยชิ้นนี้ โดยมีรายละเอียดแยกตามแต่ละประเด็น ดังนี้

- 1) ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับ ปานกลาง
 - มีคะแนนศักยภาพสูงที่สุดในมิติด้านสังคม/วัฒนธรรม
(เมื่อเปรียบเทียบระหว่างมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม/วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม)
 - แหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่นที่สุดคือ แหล่งท่องเที่ยวด้านธรรมชาติ
(เมื่อเปรียบเทียบระหว่างแหล่งท่องเที่ยวด้านธรรมชาติ องค์ความรู้ และนันทนาการ)

- แหล่งท่องเที่ยวด้านธรรมชาติที่มีศักยภาพสูงที่สุดคือ อุทยานแห่งชาติปางสีดา/ตาพระยา
 - แหล่งท่องเที่ยวด้านองค์ความรู้ที่มีศักยภาพสูงที่สุดคือ ตลาดโรงเกลือ
 - แหล่งท่องเที่ยวด้านนันทนาการที่มีศักยภาพสูงที่สุดคือ รร.กาสรกสิวิทย์ / พิธีสูขวัญควาย
 - โดยรวมแล้วแหล่งท่องเที่ยวสองอันดับที่มีศักยภาพสูงที่สุดได้แก่ 1) อุทยานแห่งชาติปางสีดา/ตาพระยา และ 2) รร.กาสรกสิวิทย์ / พิธีสูขวัญควาย
- 2) ศักยภาพด้านที่พักอยู่ในระดับ สูง
- ที่พักที่ถูกประเมินให้มียุทธศาสตร์สูงที่สุดสองอันดับแรกคือ โรงแรมอินโดจีน และรีสอร์ททิพย์บุระ
- 3) ศักยภาพด้านอาหารอยู่ในระดับ ปานกลาง
- ร้านอาหารที่ถูกประเมินให้มียุทธศาสตร์สูงที่สุดสองอันดับแรกคือ ร้านบ้านเสียบึง และร้านยายต๋าม
 - อาหารภายในจังหวัดที่ถูกประเมินให้มียุทธศาสตร์สูงที่สุดสองอันดับแรกคือ อาหารเวียดนามและชมพูเพชรคลองหาด

ง. จังหวัดสมุทรสาคร

มียุทธศาสตร์การผลิตภัตตาคารท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับ สูง ตามเกณฑ์การประเมินของงานวิจัยชิ้นนี้ โดยมีรายละเอียดแยกตามแต่ละประเด็น ดังนี้

- 1) ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับ ปานกลาง
- มีคะแนนศักยภาพสูงที่สุดในมิติด้านสังคม/วัฒนธรรม
(เมื่อเปรียบเทียบระหว่างมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม/วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม)
 - แหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่นที่สุดคือ แหล่งท่องเที่ยวด้านนันทนาการ
(เมื่อเปรียบเทียบระหว่างแหล่งท่องเที่ยวด้านธรรมชาติ องค์ความรู้ และนันทนาการ)
 - แหล่งท่องเที่ยวด้านธรรมชาติที่มีศักยภาพสูงที่สุดคือ ศึกษาป่าชายเลน
 - แหล่งท่องเที่ยวด้านองค์ความรู้ที่มีศักยภาพสูงที่สุดคือ แหล่งเบญจรงค์ดอนไก่ดี และศาลพันท้ายนรสิงห์
 - แหล่งท่องเที่ยวด้านนันทนาการที่มีศักยภาพสูงที่สุดคือ งานรำลึกพันท้ายนรสิงห์
 - โดยรวมแล้วแหล่งท่องเที่ยวสองอันดับที่มีศักยภาพสูงที่สุดได้แก่ 1) แหล่งเบญจรงค์ดอนไก่ดี และ 2) ศาลพันท้ายนรสิงห์ ซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับกิจกรรมงานรำลึกพันท้ายนรสิงห์

- 2) ศักยภาพด้านที่พักอยู่ในระดับ สูง
 - ที่พักที่ถูกประเมินให้มีศักยภาพสูงที่สุดสองอันดับแรกคือ บ้านคังน้ำรีสอร์ท และ โฮมสเตย์บ้านเบญจรงค์
- 3) ศักยภาพด้านอาหารอยู่ในระดับ สูง
 - ร้านอาหารที่ถูกประเมินให้มีศักยภาพสูงที่สุดสองอันดับแรกคือ ร้านบ้านคังน้ำ และ ร้านครัวลู่ญา
 - อาหารภายในจังหวัดที่ถูกประเมินให้มีศักยภาพสูงที่สุดสองอันดับแรกคือ กะปิ/กุ้งแห้ง และปลาทุ้มมะดัน

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะทางในการพัฒนาศักยภาพผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว

มุมมองของนักวิจัยที่ได้สำรวจพื้นที่ของทั้ง 4 จังหวัด หลายครั้ง ทั้งการไปสำรวจในทีมวิจัยกลุ่มย่อย การลง Focus Group ร่วมกับทีมวิจัยกลุ่มใหญ่ พบว่า ทั้ง 4 จังหวัดคือ ชัยนาท สิงห์บุรี สระแก้ว และสมุทรสาคร มีบริบทในการดำเนินการบริหารจัดการในด้านการท่องเที่ยวคล้ายกัน มีรูปแบบวัฒนธรรม วิถีชีวิตใกล้เคียงกัน หน่วยงานที่ดูแลการท่องเที่ยว ฝ่ายบริหารของจังหวัด และวิถีชีวิตผู้คนในชุมชนไม่แตกต่างกันมาก เช่น เป็นจังหวัดที่ไม่เน้นการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจโดยการท่องเที่ยว เงื่อนไขการดำเนินการด้านการท่องเที่ยวไม่ได้ถูกดำเนินการด้วยตนเอง ต้องพึ่งพิงจังหวัดใหญ่ ซึ่งมีชื่อเสียงและส่งเสริมในการท่องเที่ยวมากกว่า ผู้คนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดมีศักยภาพในการเติบโตทางเศรษฐกิจในด้านอื่น เช่น การเป็นเมืองอุตสาหกรรม เมืองเกษตรกรรม โดยไม่พึ่งพิงการท่องเที่ยว ศักยภาพของจังหวัดมีในด้านอื่นเด่นชัดกว่า ดังนั้นการท่องเที่ยวจึงกลายเป็นรายได้เสริมจากรายได้รายได้หลัก นโยบายและการดำเนินการในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกรท่องเที่ยวจึงจัดทำกันเองในระดับผู้คนชุมชน หรือระดับหน่วยงานท้องถิ่น การบริหารจัดการดูแลแหล่งท่องเที่ยวที่มีจึงถูกมองให้อยู่ในเกณฑ์ต่ำ หากใช้เกณฑ์ในเรื่องการพัฒนา ศักยภาพสากล หรือเปรียบเทียบแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดใหญ่ ๆ มาอธิบาย เช่น แหล่งท่องเที่ยว นั้นต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวครบถ้วน ถนนหนทางมีความสะดวก มีการประชาสัมพันธ์ในหลากหลายสื่อ เข้าถึงได้ง่าย ค้นหาข้อมูล และมีหน่วยงานอำนวยความสะดวกชัดเจน สาธารณูปโภคครบถ้วน ห้องน้ำดี ที่จอดรถสะดวก มีร้านค้าขายของที่ระลึก มีการดูแลสิ่งแวดล้อม ต่าง ๆ ทำให้แหล่งท่องเที่ยวของทั้ง 4 จังหวัดอาจไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งถือเป็นเกณฑ์มาตรฐานสากล เนื่องจากทั้ง 4 จังหวัด เป็นจังหวัดขนาดเล็ก นโยบายต่าง ๆ ในเรื่องการท่องเที่ยวยังต้องพึ่งพิงทั้งงบประมาณ การบริหารจัดการจากจังหวัดใหญ่ ๆ เช่น จังหวัดชัยนาท ขึ้นตรงกับจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นต้น ทำให้ในบางครั้งเงื่อนไขต่าง ๆ ในเรื่องการท่องเที่ยวจึงไม่

สามารถดำเนินการได้ อีกทั้งความร่วมมือในด้านการท่องเที่ยวยังไม่ได้ถูกให้ความสำคัญ จังหวัดต้องดำเนินการเอง อาจมีปัจจัยเงื่อนไขต่าง ๆ ทั้งการขาดการสื่อสาร การให้ความรู้ หรือแม้แต่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัดนั้น ๆ ยังขาดเครื่องมือในการบริหารจัดการ ขาดเครือข่ายที่จะใช้องค์ความรู้ร่วมกันเพื่อบูรณาการให้การท่องเที่ยวมีความสมบูรณ์ เช่น ในจังหวัดนั้นมีมิติในเชิงการท่องเที่ยวหลากหลาย เช่นมีทั้งแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติ หรือเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มั่งคั่งความรู้ สังคม วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตที่งดงาม น่าสนใจ หรือเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สร้างนันทนาการให้กับนักท่องเที่ยวได้หลากหลาย ซึ่งไม่สามารถไปค้นหา นันทนาการเหล่านี้ได้จากจังหวัดอื่น แต่ทั้งหมดอาจไม่ถูกนำเสนอให้นักท่องเที่ยวที่มาจากต่างถิ่น ได้รับทราบ อาจรู้รายละเอียดต่าง ๆ เช่น ที่มา ประวัติ ความสำคัญ ฯลฯ จากความคุ้นเคยในวงแคบ หากหน่วยงานที่รับผิดชอบในมิติต่าง ๆ ได้ประสานร่วมมือกันในทุกภาคส่วนแล้ว การท่องเที่ยวจะมีความเข้มแข็งเติบโต และเกิดศักยภาพอย่างชัดเจน หากจะทำให้กระบวนการในเรื่องการท่องเที่ยวสามารถขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพตามแนวทางที่ควรเกิดขึ้นจริง ตามกรอบที่ภาครัฐ และนโยบายต่าง ๆ ได้กำหนดไว้ ทั้ง 4 จังหวัด ต้องปรับเปลี่ยน และสร้างกระบวนการทำงานในด้านการท่องเที่ยวใหม่ เพราะทั้ง 4 จังหวัด ไม่ได้มีศักยภาพการท่องเที่ยวต่ำไปกว่าจังหวัดอื่น ๆ เพียงแต่การบริหารจัดการที่เหมาะสมไม่ได้ถูกสร้างให้เกิดขึ้น

ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางที่จะทำให้เกิดการพัฒนาศักยภาพอย่างยั่งยืนให้เกิดขึ้นกับทั้ง 4 จังหวัด ในแนวทางการท่องเที่ยวโดยเชิงนิเวศโดยชุมชน ซึ่งประสานความร่วมมือในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวทั้งภาครัฐ องค์กรที่ทำงานด้านการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวที่จะเข้าไปท่องเที่ยว และที่สำคัญคือประชาชนผู้เป็นเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในจังหวัดนั้น ๆ ต้องประสานความร่วมมือ และบูรณาการองค์ความรู้ในด้านต่าง ๆ ด้วยกัน เพื่อให้การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัดเกิดการพัฒนายั่งยืนต่อไป โดยมีรายละเอียดแยกแต่ละจังหวัด ดังนี้

ก. จังหวัดชัยนาท

การเสนอแนวทางในการพัฒนาศักยภาพผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวของจังหวัดชัยนาท โดยได้คัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพของจังหวัด โดยแยกประเภทแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 5 แห่ง ประกอบด้วย สวนนกชัยนาท (3.92) ล่องเรือชมเจ้าพระยา (3.37) เกษตรนาข้าว (3.33) สวนส้มโอ (3.23) ประมงน้ำจืดเขื่อนเจ้าพระยา (3.19) องค์กรความรู้ 5 แห่งคือวัดปากคลองมะขามเฒ่า (3.81) วัดธรรมามูลวรวิหาร (3.60) เขื่อนเจ้าพระยา (3.47) วัดทรงสวย (3.36) วัดบรมธาตุ (3.26) และนันทนาการ 5 แหล่งคือ งานหุ่นฟางนก (3.64) งานแสงสีเสียงหลวงปู่ศุข (3.35) งานส้มโอ (3.30) งานแข่งเรือ (3.20) งานเทศกาลอาหาร (2.93)

ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางในการพัฒนาศักยภาพผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวของ จังหวัดชัยนาทในมุมมองของการสร้างกระบวนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บริหารจัดการ โดยชุมชน โดยความร่วมมือของภาครัฐ แหล่งท่องเที่ยวทั้งหมดที่ได้รับเลือกทั้ง 15 แหล่งของจังหวัดชัยนาทนั้น เป็นสิ่งที่สะท้อนถึงศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในเชิงวิถีชีวิตเกษตรกรรม วัฒนธรรมประเพณี ประวัติศาสตร์เป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็นสวนนก ซึ่งเกิดจากฟางข้าวของเกษตรกร จนทำให้มีการพัฒนาสร้างนกจากฟางข้าว และขยายเป็นการทำสวนนกขนาดใหญ่ ให้สามารถเข้าชมแบบเปิดได้อย่างใกล้ชิดธรรมชาติ เชื้อนเจ้าพระยา เชื้อนที่มีความสำคัญสำหรับเกษตรกรรม ในเขตภาคกลาง การล่องเรือชมบรรยากาศสองฝั่งเจ้าพระยา เพื่อพาชมคั้งน้ำเจ้าพระยาที่ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานที่ทำหน้าที่ด้านการท่องเที่ยวในลุ่มน้ำเจ้าพระยา ให้เป็นช่วงคั้งน้ำที่สวยงามที่สุดบริเวณหน้าวัดธรรมามูล เพื่อกราบขอพรหลวงพ่อธรรมจักร ซึ่งเป็นพระคู่บ้านคู่เมืองของจังหวัด และบริเวณนั้นถือเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ ริมน้ำเจ้าพระยาหน้าวัดเป็นหนึ่งจุดที่ตักน้ำสำหรับทำพิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยา หรือพิธีโบราณที่ต้องใช้น้ำศักดิ์สิทธิ์จากทั่วประเทศ ตั้งแต่ครั้งสร้างกรุงรัตนโกสินทร์ เป็นเรื่องที่สร้างความภาคภูมิใจให้กับคนในจังหวัดชัยนาทเป็นอย่างมาก หรือการเที่ยวชมเขตรักษาพันธุ์ปลุกข้าวเป็นทุ่งกว้างมองคล้ายผืนพรหมในเกือบทุกอำเภอของจังหวัดชัยนาท รวมถึงสวนส้มโอ ที่เป็นสินค้าที่มีชื่อเสียงของจังหวัด การดูวิถีชีวิตชาวบ้านจากตลาดปลา น้ำจืดได้เชื้อนเจ้าพระยา ซึ่งทำให้เกิดที่มาเทศกาลอาหารปลา สะท้อนความอุดมสมบูรณ์ของแหล่งน้ำ และพืชผลทางการเกษตร จากแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 15 แหล่งของ จังหวัดชัยนาท สะท้อนถึงการเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ที่เน้นการมีวิถีชีวิตด้านการมีวิถีชีวิตด้านเกษตรกรรม อันเกี่ยวข้องในเรื่องวัฒนธรรมประเพณีที่มีมาแต่โบราณ และถือเป็นจุดเด่นของจังหวัดชัยนาท ที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจชื่นชอบ เป็นวิถีดั้งเดิม ที่มีความสงบ งดงามด้วยวิถีไม่เร่งรีบ และยังมีความปลอดภัยในการใช้ และอยู่ร่วมของคนกับธรรมชาติได้อย่างดี ซึ่งผู้คนในยุคนี้แสวงหา และให้ความสนใจมาอย่างต่อเนื่อง และมีแนวโน้มที่จะได้รับการยอมรับเพิ่มขึ้น

โดยสิ่งสำคัญแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 15 แหล่งนั้น ควรมีการจัดทำเรื่องราวเชื่อมโยงในแง่มุมต่าง ๆ ทั้ง วิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่ออันเป็นเรื่องราวน่าสนใจ บันทึกไว้ทั้งจากการเล่าชาน และเก็บเป็นตำนานลายลักษณ์อักษร เพื่อเชื่อมโยงคนที่มาท่องเที่ยว ให้รู้สึกมีส่วนร่วม เข้าใจ และเข้าถึงในการดำรงรักษา สิ่งที่ดีที่มีค่าให้คงอยู่อย่างยั่งยืนต่อไป รวมถึงจัดสิ่งอันเป็นประโยชน์ในการท่องเที่ยวทั้งแง่ความรู้ และสิ่งเอื้อประโยชน์อันจำเป็นเพียงพอที่จะสามารถค้นหา เข้าใจ

ต้องการรักษาคุณค่าที่เกิดขึ้น และมีอยู่ของแหล่งท่องเที่ยว นั้น โดยไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มศักยภาพในด้านเศรษฐกิจเพียงด้านเดียว แต่เป็นการเพิ่มศักยภาพตามกรอบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อันมีความหมายรวมถึงการเป็นส่วนร่วม ไม่ใช่ต้องการให้แหล่งท่องเที่ยวเปลี่ยน แต่ผู้เข้ามาท่องเที่ยวต้องเรียนรู้ และยอมรับสิ่งดีที่น่าสนใจของสถานที่เหล่านั้น ที่มีคุณค่าจากตัวของแหล่งท่องเที่ยวเอง การบริหารจัดการส่วนอื่น ๆ โดยรวม เพียงขัดเกลา ปรับปรุง เพิ่มเติมสิ่งที่เพิ่มได้ โดยไม่เป็นการเปลี่ยนวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมที่เคยเป็น

อย่างไรก็ตาม ในการพัฒนาศักยภาพผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวจังหวัดชัยนาท เพื่อให้เกิดความยั่งยืน ต้องมีการดำเนินการสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว โดยการบูรณาการร่วมกันระหว่างทุกภาคส่วนในการดำเนินการเรื่องการท่องเที่ยวทั้งภาครัฐ การธุรกิจและประชาชน โดยหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวหลักคือ การท่องเที่ยวและกีฬาประจำจังหวัดชัยนาทเป็นผู้นำในการรับผิดชอบสร้างแผนงาน และนำเสนอผ่านอำนาจการบริหารของฝ่ายบริหารสูงสุดคือผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อเป็นหน่วยงานหลักในการสั่งการ ประสานงาน และควบคุมการดำเนินงานให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ และมีการประชุมเพื่อรับทราบแผนหลักในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัด มีการประชุมร่วมกันในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งจังหวัด เช่น หน่วยที่รับผิดชอบการท่องเที่ยวและกีฬา ประชาสัมพันธ์ วัฒนธรรม เกษตรจังหวัด สาธารณสุข การศึกษา เทศบาล นักการเมืองท้องถิ่น รวมถึงกรมทางหลวง ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ร่วมบูรณาการและสามารถทำงานประสานเชื่อมโยง ให้เกิดความสะดวกในการบริหารโครงการ โดยกำหนดแผนในการดำเนินการด้านการท่องเที่ยวในระยะเวลา 1 ปี ซึ่งเริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ.2556 เพื่อบริหารจัดการงานทุนทางนักษัยนาท โดยงานในระยะเริ่มต้นที่ดำเนินการได้ทันที คือการปรับปรุงพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่เดิมให้ได้มาตรฐาน ทั้งระบบ สาธารณูปโภคพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เช่น ป้ายบอกทางที่ติดตั้งไว้ ต้องดำเนินการบำรุงรักษา ถนนทางเข้าแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระหว่างการซ่อมแซมปรับปรุงหลังภาวะปัญหาน้ำท่วมในปี พ.ศ.2554 ที่ผ่านมา และประสานงานขออนุญาตในการติดตั้งกับกรมทางหลวง และทางหลวงชนบทเพื่ออนุญาตติดตั้ง และไม่ดำเนินการรื้อถอน รวมถึงห้องน้ำในแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ให้มีการจัดสร้างปรุงปรุงให้เกิดความสะอาด ปลอดภัย การดำเนินการปรับปรุงการประชาสัมพันธ์จังหวัด เช่น เว็บไซต์จังหวัดชัยนาทมีการปรับปรุงให้ทันสมัย สร้างข้อมูลเพื่อการค้นคว้าที่เข้าถึงได้สะดวก และอำนวยความสะดวก

สะดวกในข้อมูลที่พึก ร้านอาหาร เพื่อเป็นข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว อีกทั้งในส่วนภาคธุรกิจเอกชน จะมีการวางแผนพูดคุย เพื่อหาแนวทาง และรับทราบข้อมูลข่าวสารในการทำงานร่วมกัน โดยการทำงานต้องต่อเนื่องประสานกันในทุกภาคส่วน ซึ่งขณะนี้การร่วมมือกันในภาคส่วนราชการหลาย ๆ หน่วยงานให้ทำงานสอดคล้องประสานกัน เช่น วัฒนธรรมจังหวัดอยู่ในระหว่างการรวบรวมข้อมูลคำรับยาของหลวงปู่ศุข วัดปากคลองมะขามเฒ่า โดยมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับการท่องเที่ยวฯ และหน่วยงานท้องถิ่น เช่น อบต. ชาวบ้านที่มีข้อมูล รวมถึงสาธารณสุขจังหวัด และปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้และเก็บบันทึกเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการนำเสนอเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และในส่วนของผลิตภัณฑ์สินค้าสำคัญของจังหวัดได้มีความร่วมมือของผู้ผลิตและเจ้าหน้าที่ราชการในการช่วยส่งเสริม แนะนำในด้านการออกแบบ การบรรจุที่น่าสนใจ และกระบวนการทางการตลาดเพื่อให้การผลิตและจำหน่ายสามารถดำเนินการอย่างมีผลกำไร เช่น หาช่องทางจัดจำหน่ายในแหล่งท่องเที่ยว หรือให้ออกร้านในการจัดงานสินค้า OTOP ระดับประเทศ ซึ่งถือเป็นแผนการท่องเที่ยวในระยะยาว และจะก่อให้เกิดความยั่งยืนในการบริหารจัดการเรื่องท่องเที่ยวของจังหวัดในอนาคต โดยในการประชุมร่วมกันครั้งสุดท้ายก่อนการปิดโครงการ ได้มีการกำหนดการทำงานร่วมกันในทุกภาคส่วนเพื่อรองรับแผนระยะยาวในการบริหารจัดการท่องเที่ยวของจังหวัดต่อไป โดยมีการกำหนดเส้นทางการท่องเที่ยว และนำเสนอในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวของจังหวัดชัยนาทโดยละเอียด ตามข้อมูลในโครงการย่อยที่ 2 และ 3 อันเป็นผลเชื่อมโยงเกี่ยวเนื่องจากโครงการย่อยที่ 1 การประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดชัยนาท ซึ่งจะเป็นข้อมูลสำคัญและเกี่ยวเนื่องในการพัฒนาของจังหวัดในด้านการท่องเที่ยวต่อไปอย่างยั่งยืน

ข. จังหวัดสิงห์บุรี

การเสนอแนวทางในการพัฒนาศักยภาพผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวของจังหวัดสิงห์บุรี โดยได้คัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพของจังหวัด โดยแยกประเภทแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 5 แห่ง ประกอบด้วย เกษตรหนองลาด (3.49) ชมแหล่งประวัติศาสตร์เมืองสิงห์ (3.35) ลำน้ำแม่ลาการ้อง (3.23) ชมหิ้งห้อยสวนผลไม้ (3.08) ล่องเรือชมแม่น้ำน้อย (3.03) องค์ความรู้ 5 แห่งคือ วัดพระนอนจักรสีห์ (3.69) วัดพิบูลทอง (3.64) อนุสาวรีย์บางระจัน (3.55) วัดอัมพวัน (3.52) วัดโพธิ์เก้าต้น (3.50) และนันทนาการ 5 แหล่งคือ งานรำลึกวีรชนบางระจัน (3.23) ประเพณี

ตีข้าวบิณฑ์ (3.16) เทศกาลกินปลา (3.07) เทศกาลแข่งเรือโพนสังโฆ (2.93) สงกรานต์ริมหาดทราย (2.88)

ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางในการพัฒนาศักยภาพผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวของ จังหวัดสิงห์บุรี ในมุมมองของการสร้างกระบวนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บริหารจัดการ โดยชุมชน โดยแหล่งท่องเที่ยวทั้งหมดที่ได้รับเลือกทั้ง 15 แหล่งของจังหวัดสิงห์บุรี นั้น เป็นสิ่งที่สะท้อนถึงศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในเชิงวิถีชีวิตเกษตรกรรม วัฒนธรรม ประเพณี ประวัติศาสตร์เป็นหลัก เฉกเช่นเดียวกับจังหวัดชัยนาท เนื่องจากมีบริบททางสังคมประเพณีวิถีชีวิตและวัฒนธรรมใกล้เคียง เป็นเมืองพี่เมืองน้องซึ่งมีประวัติศาสตร์ร่วมกันมาอย่างยาวนาน วิถีชีวิตของผู้คนอยู่ในลักษณะเดียวกัน มีการดำเนินวิถีชีวิตในลักษณะเกษตรกรรมเหมือนกัน ไม่ว่าจะเป็นการท่องเที่ยวเรียนรู้ที่ ศูนย์เกษตรหนองลาด หรือนั่งรถชมบริเวณรอบเมืองสิงห์ เพื่อศึกษาและชื่นชมแหล่งประวัติศาสตร์โดยรอบเมืองที่ยังคงมีหลักฐานจากการเล่าขานหรือบันทึกของกลุ่ม ตำนานเมืองสิงห์ การศึกษาและสัมผัสสถานที่ประวัติศาสตร์ของชาวบ้านบางระจัน กราบอนุสาวรีย์วีรชนบ้านบางระจัน เพื่อรำลึกและสัมผัสถึงความเสียสละ ความรัก ชาติ และความสามัคคีปรองดองของชาวบ้านบางระจัน ที่พยายามต่อสู้รักษาชาติ บ้านเมืองแม้กำลังคนไม่สามารถสู้เข้าศึกได้ รวมถึงการกราบองค์พระนอน พระ ศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่มือเมืองสิงห์บุรี พร้อมกับเรียนรู้วัฒนธรรมประเพณีตีข้าวบิณฑ์ ซึ่งยังคง มีประเพณีเพียงแห่งเดียวในประเทศ ศึกษาประวัติศาสตร์จากสถานที่จริงในวัดโพธิ์ เก้าตัน และวัดพิบูลทอง รวมถึงกิจกรรมที่เป็นที่รู้จักของสิงห์บุรีในเรื่องอาหารจาก ปลาช่อนแม่ลา หรือปลาน้ำจืดที่มีความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศ สนุกสนานกับ งานเทศกาลแข่งเรือ และสงกรานต์ริมหาดทราย ซึ่งเกี่ยวข้องกับชุมชนและวิถีชีวิต อย่างแยกกันไม่ออก

โดยสิ่งสำคัญแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 5 แหล่งนั้น ควรมีการจัดทำเรื่องราว เชื่อมโยงในแง่มุมต่าง ๆ ทั้ง วิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่ออันเป็น เรื่องราวที่น่าสนใจ บันทึกไว้ทั้งจากการเล่าขาน และเก็บเป็นตำนานลายลักษณ์อักษร เพื่อเชื่อมโยงคนที่มาท่องเที่ยว ให้รู้สึกมีส่วนร่วม เข้าใจ และเข้าถึงในการดำรงรักษา สิ่งที่ดีที่มีค่าให้คงอยู่อย่างยั่งยืนต่อไป รวมถึงจัดสิ่งอันเป็นประโยชน์ในการท่องเที่ยว ทั้งแง่ความรู้ และสิ่งเอื้อประโยชน์อันจำเป็นเพียงพอที่จะสามารถค้นหา เข้าใจ ต้องการรักษาคุณค่าที่เกิดขึ้น และมีอยู่ของแหล่งท่องเที่ยวนั้น โดยไม่จำเป็นต้อง เปลี่ยนแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มศักยภาพในด้านเศรษฐกิจเพียงด้านเดียว แต่เป็นการ เพิ่มศักยภาพตามกรอบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อันมีความหมายรวมถึงการเป็นส่วน

ร่วม ไม่ใช่ต้องการให้แหล่งท่องเที่ยวเปลี่ยน แต่ผู้เข้ามาท่องเที่ยวต้องเรียนรู้ และยอมรับสิ่งสำคัญของสถานที่เหล่านั้นที่มีคุณค่าจากตัวของแหล่งท่องเที่ยวเอง การบริหารจัดการส่วนอื่น ๆ โดยรวม เพียงขัดเกลา ปรับปรุง เพิ่มเติมสิ่งที่เพิ่มได้ โดยไม่เป็นการเปลี่ยนวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมที่เคยเป็น

อย่างไรก็ตาม ในการพัฒนาศักยภาพผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวจังหวัดสิงห์บุรี เพื่อให้เกิดความยั่งยืน ต้องมีการดำเนินการสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว โดยการบูรณาการร่วมกันระหว่างทุกภาคส่วนในการดำเนินการเรื่องการท่องเที่ยวทั้ง ภาคราชการ ธุรกิจและประชาชน โดยหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวหลักคือการท่องเที่ยวและกีฬาประจำจังหวัดสิงห์บุรี เป็นผู้นำในด้านการรับผิดชอบสร้างแผนงาน และนำเสนอผ่านอำนาจการบริหารของฝ่ายบริหารสูงสุดคือ ผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อเป็นหน่วยงานหลักในการสั่งการ ประสานงาน และควบคุม การดำเนินงานให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ และมีการประชุมเพื่อรับทราบแผนหลักในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัด โดยมีการสร้างและให้ความสำคัญอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อรองรับนโยบายของภาครัฐที่จะสร้างจังหวัดสิงห์บุรีให้เป็นเมืองน่าอยู่อันดับ 1 ของประเทศ ตามนโยบายของผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งได้รับงบประมาณ ในการเตรียมการจังหวัดเพื่อการจัดประชุม ครม.สัญจร จึงมีการบูรณาการทุกภาคส่วน โดยผู้ว่าราชการจังหวัดได้มอบหมายให้ ผอ.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด สิงห์บุรี รับผิดชอบเรื่องแผนการท่องเที่ยว โดยประสานงานกับทุกหน่วยราชการ และภาคธุรกิจเอกชน รวมถึงประชาชนในจังหวัดเพื่อรับทราบนโยบาย แนวทาง ในการทำให้สิงห์บุรีเป็นเมืองน่าอยู่อันดับ 1 ของประเทศ เป็นแผนที่ต้องทำให้เสร็จภายในระยะเวลา 2-5 ปี โดยเริ่มดำเนินการแล้วตั้งแต่เดือนเมษายน พ.ศ.2556 เป็นต้นมา มีการวางแผนในการจัดงานหลัก ๆ ของจังหวัด เช่น งานรำลึกวีรชนบ้านบางระจัน เป็นการโยงใยประวัติศาสตร์ผ่านแหล่งท่องเที่ยว มีการดำเนินการปฏิภูมิทัศน์ทั้งจังหวัด ทั้งการปลูกต้นไม้รอบเมือง การฟื้นฟูสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ แหล่งท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวผ่านรายการโทรทัศน์ และเว็บไซต์ของจังหวัด โดยมีการเชื่อมโยงงานในทุก ๆ ส่วน ตามนโยบายผู้ว่าราชการจังหวัด มีการระดมสมองทุกภาคส่วน ทั้งราชการทุกหน่วยงาน ภาคธุรกิจผู้ประกอบการ โรงแรมสถานที่พัก ร้านอาหาร และกลุ่มแม่บ้านที่ทำกิจการท้องถิ่น โดยมีความร่วมมือของนักการเมืองท้องถิ่น ให้การทำงานเป็นผลในเรื่องการท่องเที่ยวอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งในขณะนี้กำลังดำเนินการอย่างต่อเนื่องตามแผนที่ได้มีการกำหนดไว้แล้ว โดยเร่งพัฒนาปรับปรุงในด้านต่าง ๆ ของแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่เดิมให้ได้มาตรฐาน ทั้ง

ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เช่น ป้ายบอกทางที่ติดตั้งไว้ ต้องดำเนินการบำรุงรักษา ถนนทางเข้าแหล่งท่องเที่ยว อยู่ระหว่างการซ่อมแซมปรับปรุงหลังภาวะปัญหาน้ำท่วมในปี พ.ศ.2554 ที่ผ่านมา และประสานงานขออนุญาตในการติดตั้งกับกรมทางหลวง และทางหลวงชนบทเพื่อ อนุญาตติดตั้ง และไม่ดำเนินการรื้อถอน รวมถึงห้องน้ำในแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ให้มีการ จัดสร้างปรับปรุงให้เกิดความสะอาด ปลอดภัย พัฒนาปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว เดิม เช่น วัดพระนอนจักรสีห์ หรือวัดธรรมโชติ บ้านบางระจัน วัดพิบูลทอง และ แหล่งอื่น ๆ ที่สำคัญ ให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่จังหวัดได้ตั้งไว้ เพื่อให้บรรลุ เป้าหมายการทำให้จังหวัดสิงห์บุรีเป็นเมืองน่าอยู่อันดับ 1 ของประเทศ ซึ่งการ ท่องเที่ยวเป็นสิ่งสำคัญที่จะดึงดูดผู้คนในระยะยาว โดยจังหวัดมีแผนสร้างระบบ และ กระบวนการเพื่อตอบสนองกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ต้องการฟื้นฟูร่างกาย และใช้ชีวิตอย่าง เป็นสุขในจังหวัดสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่รักษาสุขภาพ และเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ เป็นกลุ่มประชากรสูงวัยผู้มีกำลังซื้อในเรื่องการพักผ่อน และท่องเที่ยว โดยแผนการ พัฒนาการดำเนินการปรับปรุงการประชาสัมพันธ์จังหวัด ทั้งเว็บไซต์ หนังสือ แผ่น พับ และระบบการปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัย สร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยวในบริเวณ ศาลพระพรหมริมฝั่งถนนสายเอเชีย โดยปรับปรุงจากอาคารจำหน่ายสินค้า OTOP ของจังหวัด เพื่อให้ข้อมูลเพื่อการค้นคว้าในเรื่องการท่องเที่ยวของจังหวัดให้เข้าถึงได้ สะดวก และมีข้อมูลที่พัก ร้านอาหาร เพื่อเป็นข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว อีกทั้งในส่วน ภาคธุรกิจเอกชน จะมีการวางแผนพูดคุย เพื่อหาแนวทาง และรับทราบข้อมูล ข่าวสารในการทำงานร่วมกัน โดยการทำงานต้องต่อเนื่องประสานกันในทุกภาคส่วน ซึ่งขณะนี้การร่วมมือกันในภาคส่วนราชการหลาย ๆ หน่วยงานให้ทำงานสอดคล้อง ประสานกัน เป็นแผนการท่องเที่ยวในระยะยาว และจะก่อให้เกิดความยั่งยืนในการ บริหารจัดการเรื่องท่องเที่ยวของจังหวัดในอนาคต โดยขณะนี้ ผอ.การท่องเที่ยวและ กีฬาสิงห์บุรีผู้รับผิดชอบงานหลัก กำลังเร่งดำเนินการในด้านการท่องเที่ยวอย่าง ต่อเนื่อง และให้เป็นไปตามแผนที่ได้รับนโยบายการท่องเที่ยวจากผู้ว่าราชการจังหวัด ในส่วนการกำหนดเส้นทางการท่องเที่ยว และการนำเสนอในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ การท่องเที่ยวของจังหวัดสิงห์บุรีโดยละเอียดนั้น จะปรากฏตามข้อมูลในโครงการย่อย ที่ 2 และ 3 อันเป็นผลเชื่อมโยงเกี่ยวเนื่องจากโครงการย่อยที่ 1 การประเมิน ศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งจะเป็นข้อมูลสำคัญและเกี่ยวเนื่องใน การพัฒนาของจังหวัดในด้านการท่องเที่ยวต่อไปอย่างยั่งยืน

ค. จังหวัดสระแก้ว

การเสนอแนวทางในการพัฒนาศักยภาพผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวของ จังหวัดสระแก้ว โดยได้คัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพของจังหวัด โดยแยก ประเภทแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 5 แห่ง ประกอบด้วย อุทยานปางสีดา/ตาพระยา (4.14) ละลุ (3.51) เชื่อนพระปรัง (3.35)เขาฉกรรจ์ (3.25) ทะเลคลองหาด (2.75) องค์ความรู้ 5 แห่งคือ ตลาดโรงเกลือ (3.51) ปราสาทสด๊กก๊อกธม (3.36) ศาลหลักเมือง (3.02) ปราสาทเมืองฝั่/สระเพลง (2.90) ประตูลัทธิขงจื้อ (2.88) และนันทนาการ 5 แห่งคือ รร.กาสรกสิวิทย์/สุขุวิญควาย (3.91) เทศกาลดู ผีเสื้อปางสีดา (3.20) ประเพณีสืบสานวัฒนธรรมเบ็องบุรพา/กาชาด (3.16) เทศกาล ชมพุดคลองหาด (2.97) เทศกาลแคนตาลูป (2.95)

ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางในการพัฒนาศักยภาพผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวของ จังหวัดสระแก้ว ในมุมมองของการสร้างกระบวนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนมีส่วนร่วม และต้องส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกันในหลายภาคส่วน ต้องบูรณาการทั้ง แนวทางและการบริหารจัดการ เนื่องจากจังหวัดสระแก้วเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพโดดเด่นในเรื่องการเป็นเมืองที่ติดชายแดน ในอดีตผู้คนอาจติดภาพลักษณ์จังหวัดที่ติดชายแดนเขมร อาจมีความเสี่ยงของภาวะสงครามที่ยังไม่สงบ แต่ปัจจุบันสิ่งเหล่านี้ถูกมองข้ามไป ด้วยเกิดความสงบในประเทศเพื่อนบ้านจนอยู่ในสภาวะปกติ ทำให้ผู้คนรับรู้ในส่วนของการเป็นจังหวัดที่มีการค้าขายติดชายแดนที่ใหญ่ที่สุด มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักทั่วประเทศ แต่ภาพลักษณ์ของจังหวัดสระแก้ว ยังไม่ได้ถูกนำเสนอในอีกหลายมิติ ทั้งด้านธรรมชาติ วัฒนธรรม ประเพณี ประวัติศาสตร์

นอกเหนือจากการค้าขายที่ตลาดโรงเกลือแล้ว สระแก้วยังได้ชื่อว่ามี ความอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติ มีอุทยานแห่งชาติปางสีดา/ตาพระยา ที่เป็นแนวเทือกเขาขนาดใหญ่ เป็นแหล่งดูผีเสื้อที่มีชื่อเสียง มีน้ำตกปางสีดาที่สวยงาม และเป็นแหล่งที่ยังคงนกเงือกซึ่งเป็นนกหายาก และมีจำนวนน้อยมากในประเทศ แต่สามารถหาชมได้ที่อุทยานปางสีดา ซึ่งยังคงรักษาสภาพความอุดมสมบูรณ์ของผืนป่าไว้ได้เป็นอันดับต้น ๆ ของประเทศ และในส่วนแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ เช่นทะเลคลองหาด เขาฉกรรจ์ เชื่อนพระปรัง เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ดึงดูดตามธรรมชาติ ยังคงสะท้อนความอุดมสมบูรณ์ของป่าเขา และยังคงวิถีชีวิตดั้งเดิมของไทยคือเรียบง่ายในวิถีเกษตร ความอุดมสมบูรณ์ของผืนผลไม้ที่นำเสนอผ่านการจัดเทศกาลแคนตาลูป ชมพูเพชรองหาด หรือการเป็นแหล่งเรียนรู้วิถีเกษตร ศึกษาฐานในโรงเรียนสอนกระบือกสิวิทย์ ซึ่งสืบสานการสอนกระบือให้ทำงานได้ในวิถีเกษตรกรรมของชาวนา

ไทย มีจิตพิสูขวัญควาย เพื่อรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีอันมีมาอย่างยาวนานของบรรพบุรุษไทย เป็นโรงเรียนสอนกระบือแห่งเดียวในประเทศ ที่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาให้ตั้งขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้คนในจังหวัดภาคภูมิใจ แสดงถึงควมมีสภาพภูมิประเทศอันอุดมสมบูรณ์ และในส่วนของกระสะท้อนวัฒนธรรมประเพณี ประวัติศาสตร์ของจังหวัดสระแก้ว เห็นได้จากในพื้นที่มีแหล่งศิลปกรรมประติมากรรมหลายแห่งเช่น ปราสาทสด๊กก๊อกธม ปราสาทเมืองฝั่/สระเพลง ปราสาทเขาน้อยสิชมพูเป็นต้น ถือ เป็นหลักฐานของความเจริญและสะท้อนวัฒนธรรมประเพณีอันมีความหลากหลายในท้องถิ่น ที่ยังคงหลงเหลือร่องรอยให้ผู้คนในรุ่นหลังได้ศึกษา และแหล่งท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่น สวยงามตามธรรมชาติถือเป็นความมหัสจรรย์ที่ธรรมชาติสร้าง คือละลุ ประติมากรรมดินที่คล้ายหินทรายสีแดงจากธรรมชาติ ที่ก่อรูปขึ้นเป็นรูปร่างสวยงาม และไม่สามารถหาชมได้ทั่วไป ถือเป็นหนึ่งใน Unseen Thailand ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เพียงแต่สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้อาจยังไม่ได้เป็นที่รับรู้ของผู้คนที่เดินทางมาจังหวัดสระแก้ว

โดยสิ่งสำคัญแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 15 แหล่งนั้น ควรมีการจัดทำเรื่องราวเชื่อมโยงในแง่มุมต่าง ๆ ทั้ง วิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่ออันเป็นเรื่องราวน่าสนใจ บันทึกไว้ทั้งจากการเล่าขาน และเก็บเป็นตำนานลายลักษณ์อักษร เพื่อเชื่อมโยงคนที่มาท่องเที่ยว ให้รู้สึกมีส่วนร่วม เข้าใจ และเข้าถึงในการธำรงรักษาสิ่งที่ดีที่มีค่าให้คงอยู่อย่างยั่งยืนต่อไป รวมถึงจัดสิ่งอันเป็นประโยชน์ในการท่องเที่ยวทั้งแง่ความรู้ และสิ่งเอื้อประโยชน์อันจำเป็นเพียงพอที่จะสามารถค้นหา เข้าใจ ต้องการรักษาคคุณค่าที่เกิดขึ้น และมีอยู่ของแหล่งท่องเที่ยว นั้น โดยไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มศักยภาพในเศรษฐกิจเพียงด้านเดียว แต่เป็นการเพิ่มศักยภาพตามกรอบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อันมีความหมายรวมถึงการเป็นส่วนร่วม ไม่ใช่ต้องการให้แหล่งท่องเที่ยวเปลี่ยน แต่ผู้เข้ามาท่องเที่ยวต้องเรียนรู้ และยอมรับสิ่งสำคัญของสถานที่เหล่านั้นที่มีคุณค่าจากตัวของแหล่งท่องเที่ยวเอง การบริหารจัดการส่วนอื่น ๆ โดยรวม เพียงขัดเกลา ปรับปรุง เพิ่มเติมสิ่งที่เพิ่มได้ โดยไม่เป็นการเปลี่ยนวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมที่เคยเป็น

อย่างไรก็ตาม ในการพัฒนาศักยภาพผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวจังหวัดสระแก้ว เพื่อให้เกิดความยั่งยืน ต้องมีการดำเนินการสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวโดยการบูรณาการร่วมกันระหว่างทุกภาคส่วนในการดำเนินการเรื่องการท่องเที่ยวทั้งภาคราชการ ธุรกิจและประชาชน โดยหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวหลักคือการท่องเที่ยวและกีฬาประจำจังหวัดสระแก้ว เป็นผู้นำใน

ด้านการรับผิดชอบสร้างแผนงาน และนำเสนอผ่านอำนาจการบริหารของฝ่ายบริหารสูงสุดคือผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อเป็นหน่วยงานหลักในการสั่งการ ประสานงาน และควบคุมการดำเนินงานให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ และมีการประชุมเพื่อรับทราบแผนหลักในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัด โดยมีการสร้างและให้ความสำคัญอย่างเป็นรูปธรรม มีการร่วมมือกันเพื่อวางแผนในการจัดงานหลัก ๆ ของจังหวัด เช่น งานดูผีเสื้อที่อุทยานแห่งชาติปางสีดา/ตาพระยา เป็นงานท่องเที่ยวที่ร่วมมือกันจัดระหว่างอุทยานปางสีดา และการท่องเที่ยวและกีฬาของจังหวัด รวมถึงหน่วยงานองค์กรเอกชน ประสานเชื่อมโยงการทำงานร่วมกัน หรือการร่วมมือในการบูรณะปราสาท และสิ่งก่อสร้างที่ค้นพบโดยกรมศิลปากร การประสานงานระหว่างหน่วยงานเกษตรในการจัดงานของ รร.กาสรกสิวิทย์ หรือหน่วยงานในจังหวัดอีกหลายหน่วยเช่น วัฒนธรรมจังหวัด การท่องเที่ยวฯ หรือฝ่ายประชาสัมพันธ์ กับองค์การบริหารส่วนตำบล ต่าง ๆ ร่วมมือกันประชุม เพื่อดำเนินการด้านการท่องเที่ยวให้ชัดเจน มีรูปแบบและการดำรงรักษาสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์อย่างมีระบบ มีการบันทึกและรวบรวมข้อมูล และสร้างเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ ซึ่งหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบคือการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นผู้รับผิดชอบแผนงาน และประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งแผนการท่องเที่ยวของจังหวัดสระแก้ว เป็นแผนต่อเนื่องระยะยาว ซึ่งดำเนินการอยู่ในระหว่าง 2-5 ปี โดยเริ่มดำเนินการมาแล้วกว่า 1 ปี เน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวเชื่อมโยงระหว่างดินแดนคือเชื่อมโยงการท่องเที่ยวของจังหวัดผ่านไปยังประเทศเพื่อนบ้านคือกัมพูชา ตามนโยบายการเปิดเส้นทางท่องเที่ยว AEC และเป็นการท่องเที่ยวชายแดน ส่งผลในด้านเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นการสร้างรายได้หลักต่อจังหวัด และยังเป็นการนำเสนอการท่องเที่ยวและศึกษาเส้นทางประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีของคนในจังหวัดซึ่งมีความหลากหลายทางด้านภาษา และวิถีการดำเนินชีวิต ของคนหลายกลุ่มทั้งคนไทย และกัมพูชา ซึ่งเป็นความแตกต่างทางด้านภาษา ธรรมเนียม และความเป็นอยู่ แต่สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบ โดยการท่องเที่ยวมีการจัดทำหนังสือ การศึกษา แผ่นพับ และความร่วมมือกันอย่างมีรูปแบบ แต่เนื่องจากความกว้างใหญ่ของพื้นที่ และระยะทางของแหล่งท่องเที่ยวที่มีในจังหวัดเป็นอุปสรรคที่สำคัญ การจัดการแหล่งท่องเที่ยวจึงทำได้ยากลำบากกว่าชยันต และสิ่งห้บุรี อย่างไรก็ตามการท่องเที่ยวและกีฬาได้พยายามรวบรวมประสานงานกับทั้งธุรกิจภาคเอกชนในเรื่องของที่พัก และร้านอาหาร จัดรวบรวมและพิมพ์เป็นรูปเล่มเพื่อแจกนักท่องเที่ยวเพื่อให้สามารถท่องเที่ยวในจังหวัดได้อย่างสะดวกสบาย และมีการ

ประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์ และรายการทางโทรทัศน์ เพื่อประชาสัมพันธ์จังหวัดอย่างต่อเนื่อง โดยมีการเริ่มปรับปรุงพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยว ปรับภูมิทัศน์โดยรอบแหล่งท่องเที่ยว ในส่วนผลิตภัณฑ์สินค้าสำคัญของจังหวัดได้มีความร่วมมือของผู้ผลิตและเจ้าหน้าที่ราชการในการช่วยส่งเสริม แนะนำในด้านการออกแบบ การบรรจุที่น่าสนใจ และกระบวนการทางการตลาดเพื่อให้การผลิตและจำหน่ายสามารถดำเนินการอย่างมีผลกำไร เช่น หาช่องทางจัดจำหน่ายในแหล่งท่องเที่ยว หรือให้ออกร้านในการจัดงานสินค้า OTOP ระดับประเทศ โดยดึงชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งเป็นงานที่มีความยากลำบาก เนื่องจากมีความคิดเห็นและรูปแบบการดำเนินการยังไม่สอดคล้องกัน ซึ่งอาจต้องใช้ระยะเวลามากกว่า 5 ปีเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดสระแก้วอย่างยั่งยืน แต่ในปัจจุบัน การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสระแก้ว ได้เร่งพัฒนาปรับปรุงในด้านต่าง ๆ ของแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่เดิมให้ได้มาตรฐาน ทั้งระบบ สาธารณูปโภคพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เช่น ป้ายบอกทางที่ติดตั้งไว้ ต้องดำเนินการบำรุงรักษา ถนนทางเข้าแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระหว่างการซ่อมแซมปรับปรุง และบำรุงรักษารวมถึงประสานงานขออนุญาตในการติดตั้งกับกรมทางหลวง และทางหลวงชนบทเพื่ออนุญาตติดตั้ง และไม่ดำเนินการรื้อถอน รวมถึงห้องน้ำในแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ให้มีการจัดสร้างปรับปรุงให้เกิดความสะอาด ปลอดภัย พัฒนาปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว โดยแผนการพัฒนาการดำเนินการปรับปรุงการประชาสัมพันธ์จังหวัด ทั้งเว็บไซต์ หนังสือ แผ่นพับ และระบบการปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัย สร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โดยความร่วมมือกับกรมศิลปากรเพื่อให้ข้อมูลเพื่อการค้นคว้าในเรื่องการท่องเที่ยวของจังหวัดให้เข้าถึงได้สะดวก และมีข้อมูลที่พิก ร้านอาหาร เพื่อเป็นข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว อีกทั้งในส่วนภาครัฐกิจเอกชน จะมีการวางแผนพูดคุย เพื่อหาแนวทาง และรับทราบข้อมูลข่าวสารในการทำงานร่วมกัน โดยขณะนี้ ผอ.การท่องเที่ยวและกีฬาสระแก้ว เป็นผู้รับผิดชอบงานหลักเป็นไปตามแผนที่ได้รับนโยบายการท่องเที่ยวจากที่ตั้งเป้าหมายไว้ ในส่วนการกำหนดเส้นทางการท่องเที่ยว และการนำเสนอในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวของจังหวัดสระแก้วโดยละเอียดนั้น จะปรากฏตามข้อมูลในโครงการย่อยที่ 2 และ 3 อันเป็นผลเชื่อมโยงเกี่ยวเนื่องจากโครงการย่อยที่ 1 การประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดสระแก้ว ซึ่งจะเป็นข้อมูลสำคัญและเกี่ยวเนื่องในการพัฒนาของจังหวัดในด้านการท่องเที่ยวต่อไปอย่างยั่งยืน

ง. จังหวัดสมุทรสาคร

การเสนอแนวทางในการพัฒนาศักยภาพผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวของ จังหวัดสมุทรสาคร โดยได้คัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพของจังหวัด โดยแยก ประเภทแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 5 แห่ง ประกอบด้วย ศึกษาป่าชายเลน (3.58) ชมหิ่งห้อยคลองมหาหอน (3.57) สวนเกษตรกล้วยไม้ (3.34) ล่องเรือคลองโคกขาม (3.17) ชมโลมาอิระวดี (3.01) องค์ความรู้ 5 แห่งคือ แหล่งเบญจรงค์ดอนไก่ดี (3.92) ศาลพันท้ายนรสิงห์ (3.91) วัดหลักสี่ราษฎร์ประชาสรรค์ (3.73) ศาลหลักเมือง (3.57) วัดช่องลม (3.33) และนันทนาการ 5 แห่งคือ งานรำลึกพันท้ายนรสิงห์ และ ไหว้พระกลางน้ำ (3.53) งานประจำปีวัดหลักสี่ราษฎร์สโมสร (3.47) เทศกาล อาหารทะเล (3.40) งานประเพณีแห่เจ้าพ่อศาลหลักเมืองสมุทรสาคร (3.34) ประเพณีล้างเท้าพระ/ตักบาตรดอกไม้ (3.07)

ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางในการพัฒนาศักยภาพผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวของ จังหวัดสมุทรสาคร ในมุมมองของการสร้างกระบวนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชน มีส่วนร่วม และต้องส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกันในหลายภาคส่วน ต้องบูรณาการ ทั้งแนวทางและการบริหารจัดการ เนื่องจากสมุทรสาครเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพโดดเด่นในเรื่องการเป็นเมืองอุตสาหกรรม ซึ่งอยู่ใกล้กรุงเทพมหานคร เดินทางไปมา สะดวกรวดเร็ว มีความอุดมสมบูรณ์ในแง่การเป็นแหล่งอาหารทะเล แต่ผู้คนโดยทั่วไป มักไปท่องเที่ยวจังหวัดใกล้เคียงมากกว่า อาจถูกมองว่าเป็นเมืองอุตสาหกรรมที่มี ข้อเสียในแง่มลพิษ ไม่แตกต่างจากกรุงเทพฯ มากนัก แต่แท้จริงแล้วจังหวัดสมุทรสาคร ยังคงมีแง่มุมหลากหลายมิติให้ได้ท่องเที่ยวศึกษาทั้งในแง่วิถีชีวิต วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี จากผู้คนหลากหลายชาติที่มาอาศัยอยู่ในสมุทรสาคร ในบาง ท้องถิ่นยังคงมีธรรมชาติ และวิถีชีวิตชนบทเช่นเดิม ยังมีสวนผลไม้ ลำคลองที่สามารถ เที่ยวชมสภาพสงบร่มรื่นโดยรอบ รวมถึงคลองบางสาย เช่น คลองมหาหอนยังคงมี หิ่งห้อยให้ได้ชมจำนวนมาก ลำคลองทั้งสายยังบริสุทธิ์ปราศจากเสียงรบกวนจาก กระบวนการท่องเที่ยว สองฝั่งคลองยังคงมีธรรมชาติอันร่มรื่น การไปชมโลมาอิระวดี ที่จะเข้ามาบริเวณชายฝั่งจังหวัดสมุทรสาคร เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เฝ้าชมความน่ารัก ซึ่งสะท้อนถึงความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติและระบบนิเวศที่สมบูรณ์ หรือการเข้าร่วมงานเช่นงานเทศกาลอาหารทะเล งานประเพณีแห่เจ้าพ่อศาลหลักเมือง สมุทรสาคร หรือประเพณีล้างเท้าพระ และตักบาตรดอกไม้ ล้วนเกี่ยวข้องกับแง่การมี วิถีชีวิตของผู้คน หรือการเชื่อมโยงวัดและชุมชนในการจัดงานวัดหลักสี่ราษฎร์สโมสร ซึ่งควรรวมงานเกษตรบ้านแพ้วที่เคยจัดเป็นงานประจำปีเข้าด้วยกัน โดยแหล่ง

ท่องเที่ยวทั้งหมดที่ได้รับเลือกทั้ง 15 แหล่งของจังหวัดสมุทรสาครนั้น เป็นสิ่งที่สะท้อนถึงศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในเชิงวิถีชีวิตเกษตรกรรม วัฒนธรรมประเพณี ประวัติศาสตร์เป็นหลัก เดกเช่นเดียวกับจังหวัดชัยนาท และสิงห์บุรี วิถีชีวิตของผู้คนอยู่ในลักษณะคล้ายกัน คือการดำเนินวิถีชีวิตในลักษณะเกษตรกรรม เช่น สามารถเข้าศึกษาเรียนรู้และมีส่วนร่วมในการปลูกป่าชายเลน หรือการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของพื้นที่น่ายกย่องซึ่งได้ชื่อว่าเป็นบุคคลตัวอย่างที่มีความซื่อสัตย์ในหน้าที่ของตนเอง เป็นตัวอย่างให้คนรุ่นหลังได้ศึกษาเรียนรู้ จะเห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสาคร เกี่ยวข้องกับชุมชนและวิถีชีวิตอย่างแยกกันไม่ออก

โดยสิ่งสำคัญแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 15 แหล่งนั้น ควรมีการจัดทำเรื่องราวเชื่อมโยงในแง่มุมต่าง ๆ ทั้ง วิถีชีวิต วัฒนธรรมนิยมประเพณี ความเชื่ออันเป็นเรื่องราวน่าสนใจ บันทึกไว้ทั้งจากการเล่าขาน และเก็บเป็นตำนานลายลักษณ์อักษร เพื่อเชื่อมโยงคนที่มาท่องเที่ยว ให้รู้สึกมีส่วนร่วม เข้าใจ และเข้าถึงในการดำรงรักษาสิ่งที่ดีที่มีค่าให้คงอยู่อย่างยั่งยืนต่อไป รวมถึงจัดสิ่งอันเป็นประโยชน์ในการท่องเที่ยวทั้งแง่ความรู้ และสิ่งเอื้อประโยชน์อันจำเป็นเพียงพอที่จะสามารถค้นหา เข้าใจ ต้องการรักษาคุณค่าที่เกิดขึ้น และมีอยู่ของแหล่งท่องเที่ยว นั้น โดยไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มศักยภาพในด้านเศรษฐกิจเพียงด้านเดียว แต่เป็นการเพิ่มศักยภาพตามกรอบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อันมีความหมายรวมถึงการเป็นส่วนร่วม ไม่ใช่ต้องการให้แหล่งท่องเที่ยวเปลี่ยน แต่ผู้เข้ามาท่องเที่ยวต้องเรียนรู้ และยอมรับสิ่งสำคัญของสถานที่เหล่านั้นที่มีคุณค่าจากตัวของแหล่งท่องเที่ยวเอง การบริหารจัดการส่วนอื่น ๆ โดยรวม เพียงขัดเกลา ปรับปรุง เพิ่มเติมสิ่งที่เพิ่มได้ โดยไม่เป็นการเปลี่ยนวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมที่เคยเป็น

อย่างไรก็ตาม ในการพัฒนาศักยภาพผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสาคร เพื่อให้เกิดความยั่งยืน ต้องมีการดำเนินการสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวโดยการบูรณาการร่วมกันระหว่างทุกภาคส่วนในการดำเนินการเรื่องการท่องเที่ยวทั้งภาครัฐ การธุรกิจ และประชาชน โดยหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวหลักคือ การท่องเที่ยวและกีฬาประจำจังหวัดสมุทรสาครซึ่งเป็นผู้นำในด้านการรับผิดชอบสร้างแผนงาน และนำเสนอผ่านอำนาจการบริหารของฝ่ายบริหารสูงสุดคือผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อเป็นหน่วยงานหลักในการสั่งการประสานงาน และควบคุมการดำเนินงานให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ และมีการประชุมเพื่อรับทราบแผนหลักในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดเนื่องจากสมุทรสาครเป็นจังหวัดที่มีความสำคัญในด้านเศรษฐกิจเนื่องจากมีโรงงาน

ก่อตั้งในจังหวัดจำนวนมาก การให้ความสำคัญในเรื่องการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวจึงเป็นเรื่องรอง ทั้ง ๆ ที่ในความเป็นจริงจังหวัดสมุทรสาครมีความพร้อมในด้านการท่องเที่ยวมาก ด้วยปัจจัยทางทรัพยากรธรรมชาติทั้งทะเล และวิถีชีวิตชนบทของชาวสวนผลไม้ รวมถึงอาหาร นโยบายการท่องเที่ยวที่ขณะนี้หน่วยงานหลักที่ต้องจัดทำเรื่องการท่องเที่ยว คือการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งได้มีแผนในระยะเวลา 1 ปีเพื่อเร่งกระบวนการด้านการท่องเที่ยว โดยมีความร่วมมือระหว่างการท่องเที่ยวฯ ชุมชน ผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารและที่พักขนาดเล็ก เนื่องจากที่พักขนาดใหญ่ จะบริหารจัดการเรื่องการท่องเที่ยวด้วยเอง ดังนั้นหน่วยงานท่องเที่ยวฯ จังหวัดจึงต้องประสานงานไปยังปราชญ์ชาวบ้าน วัด และชุมชนเพื่อร่วมกันจัดงานกระตุ้นการท่องเที่ยว เช่น การดำเนินการสร้างศูนย์จำหน่ายสินค้าของบ้านแพ้ว ซึ่งร่วมกันทำงานเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ระหว่างหน่วยงานรัฐ และองค์การบริหารส่วนตำบล หรือการประสานความร่วมมือของรัฐกับวัด เพื่อเป็นการบริหารจัดการวัดให้สามารถสร้างเส้นทางในเรื่องการท่องเที่ยว หรือวัฒนธรรมจังหวัดที่เก็บรวบรวมข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่มีมีความสำคัญมากมาย และเชื่อมโยงกับข้อมูลในการท่องเที่ยวของจังหวัดเพื่อสร้างกระบวนการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นเรื่องที่มีมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ในส่วนของผลิตภัณฑ์ของจังหวัดนั้น สิ่งโดดเด่นของสมุทรสาครคืออาหารทะเลทั้งสดและแห้ง ซึ่งนโยบายของเทศบาลซึ่งประสานงานกับการท่องเที่ยวในการจัดงานอาหารทะเล และการพัฒนาระบบการจำหน่ายสินค้าทะเลที่ตลาดมหาชัยให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวสามารถเลือกซื้อสินค้าที่สดใหม่เป็นของฝาก ทั้งยังกระตุ้นในแง่เศรษฐกิจ แต่ปัญหาที่สำคัญในสมุทรสาครเนื่องจากเป็นจังหวัดเศรษฐกิจ มีการเข้ามาของแรงงานต่างชาตินานาชาติจำนวนมาก การรวมกันอยู่ของผู้คนจำนวนมากและมีความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรม อาจถูกมองว่าอาจสร้างปัญหาในการท่องเที่ยว ดังนั้นสิ่งที่ดำเนินการของหน่วยงานราชการผ่านนโยบายของจังหวัดทั้งหน่วยท่องเที่ยว เกษตร วัฒนธรรม สาธารณสุข ฯลฯ ที่ทำงานร่วมกันหลายฝ่ายคือการควบคุม ตรวจสอบ ดูแล และสร้างกิจกรรม เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมให้เกิดขึ้นในแง่การดึงดูดผู้คนให้เข้ามาเรียนรู้สัมผัส และสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวของกลุ่มคนผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ตามวัด เช่นการจัดประเพณี สงกรานต์ของชุมชนมอญ ในวัดบางแห่งที่แรงงานต่างชาติ ซึ่งทำให้เกิดการท่องเที่ยว และการเรียนรู้การอยู่ร่วมกันได้อย่างน่าสนใจ และในปัจจุบันสิ่งที่จังหวัดเร่งดำเนินการเพื่อส่งเสริมพัฒนาการท่องเที่ยวคือการปรับปรุงเส้นทางต่าง ๆ ในจังหวัดให้มีความสะดวก เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ง่าย การสร้างป้ายบอกทางต่าง ๆ ให้มี

ความชัดเจนอยู่ในระหว่างดำเนินการ การบำรุงรักษา จัดสร้างเพื่อให้เกิดความงดงามในภูมิทัศน์ทั้งในส่วนตัวเมือง และตามแหล่งท่องเที่ยวเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งอาจต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินงานจนกว่าจะเรียบร้อยสวยงามตามเป้าหมาย แต่ ณ ขณะนี้การดำเนินการต่าง ๆ เป็นไปตามแผนงานทางด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดซึ่งวางแผนไว้ปีต่อปีอย่างต่อเนื่องโดยแผนการพัฒนากิจการดำเนินการปรับปรุงการประชาสัมพันธ์จังหวัด ทั้งเว็บไซต์ หนังสือ แผ่นพับ และระบบการปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัย เพื่อให้ข้อมูลเพื่อการค้นคว้าในเรื่องการท่องเที่ยวของจังหวัดให้เข้าถึงได้สะดวก และมีข้อมูลที่พิก ร้านอาหาร เพื่อเป็นข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว อีกทั้งในส่วนภาคธุรกิจเอกชน จะมีการวางแผนพูดคุย เพื่อหาแนวทาง และรับทราบข้อมูลข่าวสารในการทำงานร่วมกัน โดยขณะนี้ ผอ.การท่องเที่ยวและกีฬาสมุทรสาคร เป็นผู้รับผิดชอบงานหลักเป็นไปตามแผนที่ได้รับนโยบายการท่องเที่ยวจากที่ตั้งเป้าหมายไว้ ในส่วนการกำหนดเส้นทางการท่องเที่ยว และการนำเสนอในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสาครโดยละเอียดนั้น จะปรากฏตามข้อมูลในโครงการย่อยที่ 2 และ 3 อันเป็นผลเชื่อมโยงเกี่ยวเนื่องจากโครงการย่อยที่ 1 การประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งจะเป็นข้อมูลสำคัญและเกี่ยวเนื่องในการพัฒนาของจังหวัดในด้านการท่องเที่ยวต่อไปอย่างยั่งยืน

5.2.2 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- 1) ควรมีการจัดกลุ่มงานวิจัยในอดีตย้อนหลังที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ทั้งในส่วนองงานที่แต่ละจังหวัดมีอยู่แล้ว และงานวิจัยที่ได้ทุนจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อไม่ให้เกิดการซ้ำซ้อนกัน และเป็นการนำผลการศึกษาที่ได้มาใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด
- 2) การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัด ควรได้รับการปฏิบัติอย่างพร้อมเพรียงทั่วกัน ไม่สามารถแยกพัฒนาที่ละจังหวัดได้ เนื่องจากแต่ละจังหวัดมีความเกี่ยวข้องกันอยู่ในเรื่องของทรัพยากร รวมถึงมีจุดแข็งจุดอ่อนที่แตกต่างกัน นอกจากนั้นการบริหารงานของในลักษณะกลุ่มจังหวัด เป็นอีกเหตุผลหนึ่ง ที่อาจทำให้จังหวัดเล็ก ๆ ที่ต้องอยู่ภายใต้จังหวัดแม่ ขาดอิสรภาพในการจัดการในบางเรื่อง (โดยเฉพาะเรื่องการจัดการงบประมาณ) ทำให้ไม่สามารถแสดงศักยภาพออกมาได้อย่างเต็มที่